

POSTANOWIENIE

Dnia 9 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku L. P.
przy uczestnictwie K. T. , Skarbu Państwa - Prezydenta m. W. i M. T.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 czerwca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 8 czerwca 2016 r., sygn. akt XXVII Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna

jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wnioskodawca wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawił w formie pytań: 1) „czy za zdarzenie równoznaczne z objęciem nieruchomości w posiadanie prowadzące do zasiedzenia przez Skarb Państwa należy uznać wydanie przez właściwy organ decyzji administracyjnej wywłaszczającej nieruchomość z jednoczesnym przyznaniem odszkodowania na rzecz dotychczasowego jej właściciela i jedyne go posiadacza nieruchomości?” 2) „czy objęcie nieruchomości w posiadanie przez Skarb Państwa w wyniku wydania decyzji administracyjnej wywłaszczającej nieruchomość, której następnie została stwierdzona nieważność na podstawie art. 156 k.p.a., obala przemawiające na rzecz Skarbu Państwa domniemanie prawne dobrej wiary obowiązujące na podstawie art. 7 k.c. w zw. z art. 234 k.p.c.?” 3) „czy ustawodawca dopuszcza zweryfikowanie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia na rzecz innego podmiotu na etapie apelacji, w konsekwencji czego Sąd II instancji zobowiązany jest do wezwania wskazanej przez wnioskodawcę osoby do udziału w sprawie w charakterze uczestnika w celu rozpoznania w postępowaniu przesłanek do zasiedzenia również na jego rzecz?”.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 (nie publ.), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem

prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie, jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Problemy sformułowane przez skarżącego nie mają cech opisanych wyżej. Dwa pierwsze z nich stanowią szczegółowe zagadnienia w związku z subsumpcją ustalonych faktów pod przepisy mające zastosowanie w sprawie. Nie może być wątpliwości co do tego, że decyzja wywłaszczeniowa wywołuje przede wszystkim skutki polegające na wygaszeniu prawa przysługującego do gruntu jego dotychczasowemu właścicielowi i powstaniu prawa własności na rzecz Skarbu Państwa. Posiadanie jest natomiast stanem faktycznym. Do objęcia nieruchomości w posiadanie Skarbu Państwa, jako jej właściciela na podstawie decyzji wywłaszczeniowej, dochodzi w razie wydania mu nieruchomości przez poprzedniego właściciela, czy to dobrowolnie, czy w postępowaniu egzekucyjnym. Samo wydanie decyzji wywłaszczeniowej nie jest zatem równoznaczne z objęciem wywłaszczonej nieruchomości w posiadanie wywłaszczającego. Dokonawszy ustalenia, że decyzja wywłaszczeniowa, na którą powołuje się skarżący została wydana 17 października 1979 r., Sąd Okręgowy ustalił także, że nieruchomość, do której odnosiła się ta decyzja była w posiadaniu S. T. co najmniej do 18 lipca 1980 r.

Co do zasady, o tym, czy posiadaczowi samoistnemu nieruchomości ma być przypisana dobra, czy zła wiara decydują okoliczności istniejące w chwili, gdy obejmował nieruchomość w posiadanie. Sąd Okręgowy zaaprobował przyjętą przez Sąd Rejonowy ocenę władania nieruchomością Skarbu Państwa jako wykonywanego w złej wierze. Rozważanie okoliczności mających w świetle skarżącego przemawiać za wadliwością tej kwalifikacji nie ma jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż Sądy obu instancji wyjaśniły, że przy przyjęciu dobrej wiary Skarbu Państwa jako posiadacza nieruchomości, do jej zasiedzenia doszłoby

najwcześniej 31 grudnia 2000 r., podczas gdy Skarb Państwa już od czerwca 1992 r. stracił status posiadacza samoistnego tej nieruchomości.

Gdy zaś chodzi o problematykę procesową poruszoną w skardze, to trzeba stwierdzić, że ustawodawca nie tylko dopuszcza zweryfikowanie, czy istnieją podstawy do stwierdzenia zasiedzenia na rzecz tej osoby, która o nie zabiega w postępowaniu apelacyjnym, ale nawet wymaga takiej weryfikacji. W uchwale z 11 czerwca 2015 r., III CZP 112/14 (OSNC 2015, nr 11, poz. 127) Sąd Najwyższy wyjaśnił jednak, że stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości może nastąpić tylko na rzecz osoby wskazanej przez wnioskodawcę lub innego uczestnika postępowania. O tym, czy do skorygowania żądania wniosku i kręgu uczestników postępowania nieprocesowego może dojść w postępowaniu apelacyjnym rozstrzygają zasady właściwe dla tego postępowania, w tym art. 383 i art. 391 § 1 k.p.c.

Skarżący powołał się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) mającą wynikać z naruszenia art. 172 k.c. w zw. z art. 609 § 2 i 3 k.p.c., art. 610 k.p.c., art. 670 k.p.c. i art. 677 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., a zatem tożsamy z przepisami, w związku z wykładnią których skarżący sformułował przytoczone wyżej zagadnienie prawne.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wiąże się z ewidentną i widoczną już na pierwszy rzut oka wadliwością zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, nie publ. oraz z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego postanowienia nie pozwala stwierdzić, żeby spełniona została przesłanka, na którą powołuje się uczestnik, zwłaszcza, że sformułowane przez niego zarzuty nie uwzględniają ustaleń przyjętych przez Sąd Okręgowy za podstawę rozstrzygnięcia, podczas gdy Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej byłby nimi związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 5 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1800), orzeczono jak w postanowieniu.

aj